

Eesti Erametsaliit on seisukohal, et oluline on arengukavaga tagada majanduslik edukus, kliimaeesmärkide täitmine ning elurikkuse säilimine. Kõrvuti looduskaitse eesmärkide seadmisega tuleb tagada metsade maksimaalne potentsiaalne juurdekasv.

Lisatud tabel kajastab EEML seisukohti võrdlus ühisstsenaariumiga.

Roheline seisukoht langeb kokku, **helesinine** on EEML täpsustav/erinev seisukoht.

Eesti Erametsaliidule sobilik stsenaariumi iseloomustab metsa kui ressursi(de) allikana Eesti majandusliku konkurentsivõimelisuse kujunemisel. Tulundusmetsa majandamisotsuseid teeb metsaomanik ja tema hoiakuid kujundavad globaalne turusituatsioon kui ka teadlikkus metsa kui kompleksse süsteemi olemusest. Riiklikult tagatakse globaalsete lepete, sh süsiniku talletamise ja elurikkuse säilitamise eesmärkide täitmine, mis toimub koostöös metsaomaniku otsustega. Metsa kasvatamisesse ja metsasaaduste töötlemisse investeeritakse ja töötatakse välja uusi tõhusaid lahendusi. Tulundusmetsad on tootlikud ja kasvatatakse liike, mille järele on turunõudlus hetkel või tulevikus. Metsa raiepiirangud on lebed, kuid on seatud kujul, et koos metsaomaniku kohustuste ja riiklikult suunatud globaalsete lepete täitmisega tagatakse metsamajanduse jätkusuutlikkus. Metsandust ja metsatööstust arendatakse läbi uute tehnoloogiate aktiivse väljatöötamise ning nende kasutuselevõtu suurema lisandväärtusega toodete nii kodu- kui välisurule toomiseks. Olulisel kohal on süsiniku sidumine kõrgväärtutatud puittoodetes (näiteks ehitistes) ning ressursside kaskaadkasutamine.

Metsandust administreerib Keskkonnaministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Ökoloogilised arengud

Metsade efektiivseks majandamiseks on **tulundusmetsade raiele seatud piiranguid oluliselt vähendatud** ning metsa majandamisviiside, sh kasutamiseviiside üle **otsustab suuresti metsaomanik**. Metsanduses on oluliselt tõusnud aktiivse metsanduse osakaal.

Uuendusraieid planeeritakse küpsuslangi põhiselt ja uuendusraie langile pindalapiirangut ei ole.

Metsade süsiniku sidumisvõime suurendamiseks **tõstetakse tulundusmetsade tootmispotentsiaali**, sh kasutatakse aktiivselt hooldusraieid, kuivendamist, kõrgtootlike puukultuuride istutamist ja vajadusel ka väetamist. Ka metsade uuenemisel arvestatakse nii puidutootmise turunõudlusega kui ka globaalse nõudega süsinikusidumisvõime suurendamiseks ning raielangid uuendatakse võimalikult kiiresti kvaliteetse kultiveerimismaterjaliga. **Uuendamiseks kasutatakse nii parima tootlikkusega puuliike kui ka vähe-invasiivseid võõrpuuliike**, kui need õigustavad kliimaeesmärkide saavutamist ja tulevikus parandavad Eesti väliskaubanduslikku konkurentsivõimet. Parima tootlikkusega kultiveerimismaterjali kasutust toetavad vajalikud arendusuuringud ja investeerimistoetused. Võõrpuuliikide kasutamiseks on läbi viidud uuringud, et selgitada nende turunõudlus tulevikus ja nende kasutamise mõju keskkonnale – elurikkust ja üldist ökosüsteemi toimimist ohustavaid võõrpuuliike kasutada ei lubata. Kuigi metsa uuendamisvõttes on metsaomaniku otsustada, siis neid suunatakse nõustamise kaudu.

Metsamaa pindala on suurenenud aktiivse metsastamise tõttu ning lisaks on avamaastikele rajatud tootlikkusele keskenduvaid istandikke. Looduslähedaste metsade osakaal on aktiivsesse kasutusse võetud tulundusmetsade tõttu vähenenud ja killustatus suurenenud. Metsade struktuur muutub majandusmetsades nooremaks ja homogeensemaks, samas kaitstavatel ja eriti rangelt kaitstavatel aladel vanemaks. **Puuliigilises koosseisus keskendutakse parima tootlikkusega puudele ja puistutele**, seejuures kasvatatakse nii puht- kui segapuistuid. Geneetilise mitmekesisuse vähenemise vältimiseks, samuti surnud puidu koguse säilimiseks tulundusmetsades, on välja töötatud ja kasutusele võetud lisameetmed ja nõuded ka tulundusmetsale.

Kahjustused küpsetes ja vanades metsades vähenevad, kuid suurenevad noorendike kahjustused ning pikaajalises perspektiivis ka monokultuursete metsade kahjustused.

Elurikkuse kaitse on koondunud riiklikult kaitstavatesse metsadesse, mida toetavad erinevate kaitsefunktsioonidega metsad, rohevõrgustik ja metsaomanike vabatahtlik metsakaitse. Metsade elurikkuse osaline toetus on tagatud ka metsade sertifitseerimise, kui turundusliku meetmega. Kaitstavate metsade pindala ja paigutuse optimaalsuse teadmistepõhiseks määramiseks on läbi viidud metsa elupaikade ja metsakaitsealade funktsionaalsuse audit, seejuures arvestatakse ka riigi võimekust kompensatsioonide tagamisel. Auditi tulemusel hinnatakse ka võimalust kaitstavatele aladele seada piirpindala ehk pindala, millest enama alade kaitsmine ei ole mõttekas (st kaitsealade pindala suurendamine ei paranda oluliselt elurikkuse olukorda). **Oluline roll metsade jätkusuutliku majandamise tagamisel on metsaomanike nõustamisel ja metsa kaasajastatud kriteeriumitega sertifitseerimisel**, mis tagab ka Eesti metsatoodangu hea maine ja rahvusvahelise konkurentsivõimelisuse. Ka kevadise raierahu pidamise üle otsustab metsaomanik, kuid tema otsuseid suunatakse nõustamise ja teavitamise kaudu.

Maaparandus on reguleeritud üldist heakorda ja keskkonna vajadusi silmas pidades, kuid maaparanduse areng põhineb valdavalt omanike otsustel. Neid otsuseid mõjutavad oluliselt ka naabritevahelised kokkulepped ja piirkondlikud keskkonnakaitse nõuded (veekaitse jmt). Näiteks kuivendussüsteemide rajamisel ja olemasolevate rekonstrueerimisel arvestatakse ümbruskonna kaitstavate alade keskkonnatingimuste vajadusi.

Majanduse arengud

Stsenaariumi iseloomustab **majanduslikult ambitsioonikas metsandus**, mille alustalaks on uute võimaluste leidmine ja loomine läbi uute tehnoloogiate väljatöötamise ning uudsete ärimudelite. Metsaettevõtete puhastulu baseerub peamiselt puidul ja sõltub suuresti globaalsest konkurentsist ja turusituatsioonist. Puidukasutuse kõrval on aga otsitud võimalusi ka metsa mittepuidulise ressursi paremaks kasutamiseks ja turundamiseks ning metsa kui terviku lisandväärtuse suurendamiseks. Leitakse valdkonnaüleseid koostöövõimalusi nii kodu- kui välismaal ning suurettevõtted on oma valdkonnas globaalselt juhtivateks eksportijateks. Metsasektoril on oluline panus SKPsse.

Ökosüsteemi teenused on hinnastatud ja toimub ka mittepuiduliste saadustega kauplemine.

Tulundusmetsades rõhutakse puidu tootmisele ja metsast väljatuleva ümarpuidu kogus on suurenenud, kuid selle **sortiment oleneb turusituatsioonist ja metsaomanike võimekusest turu tulevikumuutuseid ette näha**. Ümarpuidu kvaliteet paraneb pikas perspektiivis. Metsasaaduste ja puidu, sh ümarpuidu tarneahel on tõhusam, kuna on parandatud metsa ja seda ümbritsevate teede seisukorda nii **avalike teedevõrgustiku korrastamisega kui ühisrahastusega erateede rajamisega**.

Metsasektori lisandväärtuse tõstmise eesmärgil on metsasektoris edendatud ressursitõhusust ja optimeeritud saetööstuste tööprotsesse. Olulist rõhku pannakse lisandväärtuse potentsiaali tõstmisele ning seetõttu toetatakse **valdkonna teadus- ja arendustegevust tootmisinnovatsioonis**. Teadus- ja arendustegevusesse investeerimisel on oluline roll ka **metsatööstuse ettevõtetel**, mitte vaid riigil. Suurendatud on kompetentsi ja teadlikkust erinevate puidukasutusviiside, paberi- ja puitmassi tootmise, biotehnoloogiate ja puitmaterjalide kasutusvõimaluste osas. Biorafineerimistehnoloogiate, biomaterjalide, biokemikaalide ning bioplastiku kasutusvõimalusi on põhjalikult uuritud ning leitud viisid, kuidas neid lahendusi puidu väärimiseks tõhusalt rakendada ilma suurte keskkonnareostusmõjudeta.

Ka energeetikas lähtutakse ressursi tõhusast kasutusest ja kaskaadkasutusest, mistõttu eelistatult kasutatakse tööstusjääke ja võimalikult lokaalselt. Puidueksport on suurenenud läbi väärimatud puiduenergiatoodete ekspordi.

Sotsiaalsed ja kultuurilised arengud

Kuna palju otsustusi ja kohustust on jäetud metsaomanikule, siis **metsaomanike nõustamissüsteemi on oluliselt arendatud praktiliste komplekslahenduste suunas**. Nõustamissüsteem võimaldab metsaomanikel tutvuda erinevate metsa majandamisviiside ja kasutamisevõimalustega, samuti teistest stsenaariumitest enam tutvustatakse metsa kui ökosüsteemi olulisust puidutootmiskeskonna kõrval, sest väga palju üldist ökosüsteemi tervist määrab metsa omaniks. Riik kui metsaomanik suunab RMK tegevust olema eeskujuks heade lahenduste rakendamisel.

Ühiskonnas teadvustatakse metsaomandi tähendust, metsaomanike mitmekesisust ja metsaomanike õigusi. Samuti pööratakse senisest enam tähelepanu puidu kui keskkonnasõbraliku materjali tarbimisväärtusele. Sellele on peale teavitustöö kaasa aidanud ka metsaomanike endi hoiakute ja metsatööstuse areng läbi lisandväärtuse loomise. Nii riigi- kui ka erametsa raiete planeerimises saavad kohalikud kogukonnad jätkuvalt erinevatel tasanditel kaasa rääkida, sh läbi üldplaneeringute. Oluline roll avalike ja esteetiliste väärtuste hoidmisel on kohaliku kogukonna sisesel suhtlusel, sh suhtlemisel ja kokkulepetel maaomanikega.

Metsandussektor annab jätkuvalt tööd kohalikule ja piirkondlikule elanikkonnale nii puidu tootmises ja töötlemises kui ka kasvavas mittepuidulise toorme ja toodete sektoris. Ettevõtjad on muutustele avatud ja otsivad proaktiivselt ning optimistlikult uusi huvitavaid väljundeid nii puiduliste kui mittepuiduliste saaduste majanduslikuks kasutamiseks.

Metsasektoris töötab järjest mitmekesisema kompetentsiga inimesi, alates tegelikest metsatöötajatest kuni materjaliteadlaste, biokeemikute ning IT spetsialistideni, et sellega tagada metsatööstuse toodangu suurem (teadusmahukam) lisandväärtus ja konkurentsivõime rahvusvahelistel turgudel. Seetõttu on juurde tulnud just sektori jaoks uudsema ja keerulisema kompetentsiga kõrgepalgalist tööjõudu, mille arendamist toetab metsasektori ja teadusasutuste vaheline koost

No.	Indikaator	Ühisstsenaarium	EEML ettepanekud	Märkused
	Riiklikud metsaprogrammid või samaväärsed	Metsa kui investeerimiskeskonna selguse ja kindluse tagamiseks on loodud ning avalikkusele tutvustatud metsamajanduse pikaajaline visioon,		

		milles on kokku lepitud metsanduse arengusuunad pikemaks kui 10 aastaks.		
Finants- ja majandusinstrumendid		<p>Metsanduse ja põllumajanduse maksupoliitikat on ühtlustatud.</p> <p>Piirangud on metsaomanikule kompenseeritud.</p> <p>Metsade elurikkuse säilitamiseks on tagatud eesmärgipärane motivatsioonisüsteem.</p>	<p>Metsanduse ja põllumajanduse maksupoliitikat on ühtlustatud. Piirangud on metsaomanikule kompenseeritud. Metsade elurikkuse säilitamiseks on tagatud eesmärgipärane motivatsioonisüsteem.</p> <p>Metskasvatuslikud toetused on motiveerivad</p>	
Teave ja kommunikatsioon		<p>Metsade jätkusuutliku käekäigu aluseks on metsandusala teadlikkuse suurendamine ühiskonnas.</p> <p>Metsa puudutav avalik teave ja ruumiinfo on kõigile kättesaadav veebipõhise infosüsteemi kaudu.</p> <p>Metsa kultuurilisi väärtusi on teadvustatud metsa ja identiteedi, samuti metsanduse ja metsa ökosüsteemi ajaloo kaudu.</p> <p>Avalikkus on teadvustanud metsa ja metsanduse rolli Eesti ajaloo tänu mäluasutuste jt kultuuriinstitutsioonide ning metsasektori jt metsaga seotud sektorite koostööl.</p> <p>Lõpetatud on ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur, mille andmestik on avalik ning metsas planeeritavate tööde tegemisel kohustuslik arvestada.</p> <p>Metsaühistute kaudu on tagatud erametsaomanike suurem teadlikkus erinevatest metsa majandamisvõtetest, sh linnustikku säästvatest võtetest, metsa uuendamise ja hooldamise võimalustest ning metsaomaniku kohustustest.</p> <p>Metsaomanikud järgivad metsamajandamise head tava ja metsi sertifitseeritakse jätkuvalt.</p> <p>Metsa kui elukeskkonna planeerimise ja arendamise on kaasatud kodanikud ja kogukonnad.</p> <p>Metsainventuuride metodikaid on auditeeritud ning analüüsitud ja vajadusel kaasajastatud.</p> <p>Läbi on viidud kaitsealade ja vääriselupaikade inventuur.</p> <p>Metsade, nende ökoloogilise seisundi ja puidubilansi ülevaade on hea ja asjakohane.</p>	<p>Metsade jätkusuutliku käekäigu aluseks on metsandusala teadlikkuse suurendamine ühiskonnas.</p> <p>Metsa puudutav avalik teave ja ruumiinfo on kõigile kättesaadav veebipõhise infosüsteemi kaudu. Metsa kultuurilisi ja ajaloolisi väärtusi on teadvustatud.</p> <p>Lõpetatud on ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur.</p> <p>Metsaühistute kaudu on tagatud erametsaomanike suurem teadlikkus erinevatest metsa majandamisvõtetest, sh linnustikku säästvatest võtetest, metsa uuendamise ja hooldamise võimalustest ning metsaomaniku kohustustest</p> <p>Metsaomanikud järgivad metsamajandamise head tava ja metsi sertifitseeritakse jätkuvalt.</p> <p>Metsainventuuride metodikaid on auditeeritud ning analüüsitud ja vajadusel kaasajastatud.</p> <p>Läbi on viidud kaitsealade ja vääriselupaikade inventuur.</p> <p>Metsade, nende ökoloogilise seisundi ja puidubilansi ülevaade on hea ja asjakohane.</p> <p>Kogutakse metsandusala investeerimise ja teadus-arenduse statistikat.</p> <p>Metsandust mõjutavaid otsuseid tehakse teaduspõhiste uuringute baasil.</p> <p>Välja on töötatud CO₂ kalkulaator</p>	

		<p>Kogutakse metsandusalast investeerimise ja teadus-arenduse statistikat.</p> <p>Metsandust mõjutavaid otsuseid tehakse teaduspõhiste uuringute baasil.</p> <p>Välja on töötatud CO₂ kalkulaator.</p>		
Institutsionaalne raamistik	<p>Metsanduse laiapõhjaliseks suunamiseks on moodustatud valdkondade ülene VV tasemel ümarlaud.</p> <p>Metsaühistud toimivad edukalt ning toetavad nii erametsanduse arengut kui jätkusuutlikkust (mh keskkondlikku);</p> <p>Erametsaomanike nõustamine ja toetamine;</p> <p>Kasutusele on võetud operatiivne ja tõhus raiete seiresüsteem. Puidu kasutust reguleeritakse uuendusraiate pindalade põhised</p> <p>Keskkonnajärelevalve toimib nii kaasajastatud seiresüsteemi kui metsade sertifitseerimise kaudu.</p> <p>Oluline roll keskkonnajärelevalves on aga ka kogukondadel ja metsaomanikel, kes teostavad naabrivalvet.</p>	<p>Metsanduse laiapõhjaliseks suunamiseks on moodustatud valdkondade ülene VV tasemel ümarlaud.</p> <p>Metsanduse administreerimine toimub Keskkonnaministeeriumis ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis.</p> <p>Metsaühistud toimivad edukalt ning toetavad nii erametsanduse arengut kui jätkusuutlikkust (mh keskkondlikku);</p> <p>Erametsaomanike nõustamine ja toetamine on riigi poolt finantseeritud.</p> <p>Riik delegeerib avalikes huvides tehtavate toimingute suunamiseks ja rakendamiseks vajalikud tegevused metsaomanike esindusorganisatsioonidele.</p> <p>Kasutusele on võetud operatiivne ja tõhus raiete seiresüsteem.</p> <p>Keskkonnajärelevalve toimib nii kaasajastatud seiresüsteemi kui metsade sertifitseerimise kaudu</p> <p>Oluline roll keskkonnajärelevalves on aga ka kogukondadel ja metsaomanikel, kes teostavad naabrivalvet.</p>		
Õiguslik/regulatiivne raamistik: riiklik ja rahvusvahelised kohustused	<p>Metsanduse arengukava koostamisel on arvestatud riiklike ja rahvusvahelisi kohustusi.</p>	<p>Metsanduse arengukava koostamisel on arvestatud riiklike ja rahvusvahelisi kohustusi.</p>		
1.1	Metsamaa pindala	<p>Metsamaa pindala ei ole oluliselt vähenenud või on pigem suurenenud.</p> <p>Metsa raadamisel on loodud süsinikusidumise kompensatsioonimehhanismid, mida ei arvestata pool- ja avakoosluste raadamisel elurikkuse taastamise eesmärgil.</p>	<p>Metsamaa pindala ei ole oluliselt vähenenud või on pigem suurenenud.</p> <p>Metsa raadamisel on loodud süsinikusidumise ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise kompensatsioonimehhanismid.</p>	
1.2	Metsa tagavara	<p>Metsa tagavara ei ole oluliselt vähenenud.</p>	<p>Metsade tagavara muut sõltub metsade vanuselisest struktuurist. Oluline on hoida juurdekasvu</p>	
1.3	Vanuseline struktuur ja/või läbimõõdu jaotus	<p>Stsenaariumi spetsiifiline, kuid kaitstavatel aladel on struktuur nihkunud vanemate metsade poole.</p>	<p>Majandatavate metsade vanuseline struktuur vajab ühtlustamist</p>	

1.4	Metsaga seotud süsinikvaru	<p>Välja on arendatud mudelid metsa biomassi ja süsinikuvoogude, metsa majandamisvõtete mõju ja süsinikvaru potentsiaali hindamiseks.</p> <p>Mulla süsinikvaru on hinnatud ja tulevikus oluliselt ei vähene.</p> <p>Kliimaeesmärkide saavutamiseks tähtsustatakse asendusefekti ja süsinikku talletatakse pika tarbimisahelaga toodetesse.</p>	<p>Pikas perspektiivis on metsade süsinikvaru ja metsade süsinikusidumise potentsiaal suurenenud. Süsinikvaru hoidmiseks ja suurendamiseks tuleb metsi uuendada ning metsade pindala suurendada. Süsinikusidumise ja puidutootmise potentsiaali suurendamiseks on metsade tootlikkust suurendatud läbi kiire raiejärgse uuendamise, hooldusraiete</p> <p>Kliimaeesmärkide saavutamiseks tähtsustatakse asendusefekti ja süsinikku talletatakse pika tarbimisahelaga toodetesse</p> <p>Välja on arendatud mudelid metsa biomassi ja süsinikuvoogude, metsa majandamisvõtete mõju ja süsinikvaru potentsiaali hindamiseks.</p>	
2.1	Õhusaasteainete sadestumine ja kontsentratsioon			
2.2	Mulla seisund	Metsamulla seisundi uuringute põhjal on välja töötatud seisundit vähem kahjustavad metsa majandamisvõtted.	Metsamulla seisundi uuringute põhjal on välja töötatud seisundit vähem kahjustavad metsa majandamisvõtted.	
2.3	Defoliatsioon	Käsitletakse koos metsakahjustustega.		
2.4	Metsakahjustus	<p>Erinevate metsakahjustajate leviku ennetamiseks on arendatud järelevalve- ja seiresüsteem.</p> <p>Kahjustuste prognoosimise võimekust on tõstetud ning loodud on teavitussüsteem.</p> <p>Metsakahjustuste osakaal kaitstavates metsades suureneb.</p> <p>Metsatulekahjude ennetamiseks on veevõtukohtade terviklikult planeeritud ja tagatud neile ka juurdepääs. Ulukikahjustuste vähendamiseks on tõhustatud jahindusorganisatsioonide ja maaomanike vahelist koostööd.</p>	<p>Erinevate metsakahjustajate leviku ennetamiseks on arendatud järelevalve- ja seiresüsteem.</p> <p>Leviku tõkestamise abinõude rakendamine, eriti kaitsealadega piirnevatel aladel, näiteks üraskite leviku pidurdamiseks, meetmete kavandamine.</p> <p>Metsatulekahjud ennetamiseks selgitustöö ning metsamajanduslikud võtted tuleohtlikes metsades. Veevõtukohtade planeerimine.</p> <p>Ulukikahjustuste vähendamiseks on tõhustatud jahindusorganisatsioonide ja maaomanike vahelist koostööd</p>	
2.5	Metsamaa degradeerumine			
	Ökosüsteemiteenused	<p>Läbi on viidud ökosüsteemiteenuste hindamine ja loodud on visioon.</p> <p>Metsa korraldamisel ning planeerimisel võetakse arvesse ökosüsteemiteenuseid.</p>	<p>Läbi on viidud ökosüsteemiteenuste hindamine ja loodud on visioon. Ökosüsteemiteenused on hinnastatud ning pandud suhtelisse tähtsusesse puidutoomisest tuleneva rahavooga.</p>	

3.1	Juurdekasv ja raie	Puidukasutus on jätkusuutlik.	Jälgitakse, et majandatavate metsade juurdekasv ei langeks. Ettepanek: MAK perioodi raie maht kujuneb vastavalt turule ja metsaõigusnormidele. Loobutakse piiranguteta metsades raievanustest ja raielangi pindalalistest piirangutest. Vanuselised piirangud kaitsealadel ja erinevates piiranguvööndites võtavad arvesse kaitse eesmärgi.	
3.2	Ümarpuit	Uuritud on ümarpuidu kohapealse väärimise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.	Eelistatakse metsast saadava biomassi kohapealset kasutamist	
3.3	Mittepuidulised saadused	Metsa saaduseid kasutatakse jätkusuutlikult.	Metsale lisandväärtuse loomise juures on olulisel kohal metsa mittepuiduliste ressursside kasutamine.	
3.4	Teenused	Teenuseid kasutatakse jätkusuutlikult.	Kolmandate isikute poolt metsaga seotud teenuste pakkumisel (turism, korlus) arvestatakse eelkõige maaomanike huvidega.	
4.1	Metsade puuliigiline koosseis	Stsenaariumi spetsiifiline.	Puuliigilise koosseisu kujunemisel arvestatakse metsade tootlikuse tagamise ning looduslike tingimustega. Raiete abil tagatakse metsade puuliigilise koosseisu mitmekesisus.	
4.2	Uuenemine	Metsade uuenemist suunatakse, sh kliimamuutustega kohanemiseks. Raiesmikud uuenevad kasvukohale sobilike puuliikidega. Soodustatakse looduslike puude kasutamist.	Uuendamiseks kasutatakse kvaliteetset ja mitmekesist kultiveerimismaterjali, eelistatult looduslike liike ja struktureeritakse uuendusalasid. Looduslikule uuenemisele jäetakse 40%	
4.3	Looduslikkus	Korrastatakse Natura võrgustiku metsaelupaikade, kaitsevööndite metsade ja vääriselupaikade määratlust loodusliku metsa mõiste ühtlustamiseks.	Korrastatakse Natura võrgustiku metsaelupaikade, kaitsevööndite metsade ja vääriselupaikade määratlust loodusliku metsa mõiste ühtlustamiseks.	
4.4	Võõrpuuliigid	Jälgitakse invasiivsete ja ohtlike võõrliikide levikut ning välja töötatud meetmed nende leviku tõkestamiseks. Uuritud on võõrpuuliikide kasvatamise võimalusi kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, sh nende mõju üldisele elurikkusele.	Uuritud on võõrpuuliikide kasvatamise võimalusi kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, sh nende mõju üldisele elurikkusele. Lõunapoolsete lehtpuuliikide katsetamine- pöök, metskirss jne.	
4.5	Surnud puit	Surnud puidu kogus kaitstavatel aladel kasvab, tulundusmetsa surnud puidu jätmise praktikaid	Surnud puude kogus sõltub metsatüübist	

		uuritakse ning vajadusel muudetakse regulatsioone.		
4.6	Geneetilised ressursid	<p>Kvaliteetse kultiveerimismaterjali ja seemnevaru tagamiseks on Eestis piisav seemne- ja istikuvaru heade omadustega varieteetidest.</p> <p>Kontrollitakse metsataimede kvaliteeti, rajatakse järglaskatseid ning uuritakse taimede päritolupiirkondade sobivust.</p> <p>Metsapuude geneetilist mitmekesisust on analüüsitud ja vajadusel võetud kasutusele säilitavad meetmed.</p>	<p>Kvaliteetse kultiveerimismaterjali ja seemnevaru tagamiseks on Eestis piisav seemne- ja istikuvaru heade omadustega varieteetidest.</p> <p>Kontrollitakse metsataimede kvaliteeti, rajatakse järglaskatseid ning uuritakse taimede päritolupiirkondade sobivust.</p> <p>Metsapuude geneetilist mitmekesisust on analüüsitud ja vajadusel võetud kasutusele säilitavad meetmed.</p>	
4.7	Metsa killustatus	Killustatuse vähendamiseks määratakse rohevõrgustiku mittefunktsionaalsed piirkonnad ja parandatakse rohevõrgustike kvaliteeti.	Rohevõrgustikud planeeritakse valla üldplaneeringu käigus	
4.8	Ohustatud metsa liigid	Haruldaste metsaliikide taastumiseks on välja arendatud lisameetmed.	Kaitsemetsade tüpoloogiline esindatus on saavutatud	
4.9	Kaitsealune mets	<p>Kaitstavate metsade kogupindala ei vähene.</p> <p>Kaitsealused metsad tagavad minimaalsed tingimused metsade elurikkuse säilitamiseks.</p>	<p>Kaitsemetsade laienemine toimub riigi omandis olevate maade arvel.</p> <p>Olemasolevate kaitsemetsade otstarbekuse hindamine.</p>	
4.10	Enamlevinud metsalindude liigid	Stsenaariumi spetsiifiline	Riik töötab välja soovitused metsaomanikele linnustiku kaitse tõhustamiseks. Metsaomanikud kavandavad lindude pesitsusajal metsatöid vastavalt soovitustele.	
5.1	Kaitsefunktsiooniga metsad (muld, vesi jm ökosüsteemi funktsioonid; taristu ja majandatavad loodusressursid)	Kaitsefunktsioonidega metsad on defineeritud ja kaitse tagatud.	Kaitsefunktsioonidega metsad on defineeritud ja kaitse tagatud.	
6.1	Metsaomand	Tõhustatud on maksusüsteemi eesmärgiga peatada füüsilisest isikust metsaomanike arvu vähenemine.	<p>Tõhustatud on maksusüsteemi eesmärgiga peatada füüsilisest isikust metsaomanike arvu vähenemine.</p> <p>Metsaomandi kasutamisele täiendavate piirangute kehtestamine saab toimuda ainult metsaomanike nõusolekul tema seatud tingimuste täitmise korral.</p>	
6.2	Metsandussektori panus SKT-sse	Stsenaariumi spetsiifiline	Metsasektor annab olulise panuse SKT-sse Metsaomanike sissetulekuallikad metsast on mitmekesisustunud	
6.3	Metsaettevõtete puhastulu	Stsenaariumi spetsiifiline	Metsaomanikele on loodud süsteemid ökosüsteemiteenuste eest tasu saamiseks.	

6.4	Investeeringud metsadesse ja metsandusse	<p>Maaparandussüsteemid on välja ehitatud, pidades silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärke ning metsade kasvukohatüüpide erisusi.</p> <p>Metsa lisandväärtuse kasvatamiseks on välja töötatud uusi tehnoloogiaid, sh nii metsa puiduliste kui ka mitte-puiduliste saaduste ja –teenuste tootmiseks ja pakkumiseks.</p> <p>Uuritud on nii majanduslikult väheväärtuslike puuliikide kasutusvõimalusi kui ka ümarpuidu kohapealse väärindamise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.</p> <p>Metsatööstus teeb tihedat koostööd teadlastega ning selle tulemusel on tootmisahelad mitmekesisemad ja väljundtooted funktsionaalsemad.</p> <p>Metsamaterjali transport on muudetud kulu- ja süsinikuefektiivsemaks, nt on viidud üle raudteele, autoveo täismassi on suurendatud, loodud on metsasaaduste transpordi ühisplatvorm.</p> <p>Riik toetab ja motiveerib metsakasvatustööde läbiviimist.</p>	<p>Maaparandussüsteemid on välja ehitatud, pidades silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärke ning metsade kasvukohatüüpide erisusi.</p> <p>Metsa lisandväärtuse kasvatamiseks on välja töötatud uusi tehnoloogiaid, sh nii metsa puiduliste kui ka mitte-puiduliste saaduste ja –teenuste tootmiseks ja pakkumiseks.</p> <p>Juritud on nii majanduslikult väheväärtuslike puuliikide kasutusvõimalusi kui ka ümarpuidu kohapealse väärindamise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.</p> <p>Metsatööstus teeb tihedat koostööd teadlastega ning selle tulemusel on tootmisahelad mitmekesisemad ja väljundtooted funktsionaalsemad.</p> <p>Metsamaterjali transport on muudetud kulu- ja süsinikuefektiivsemaks, nt on viidud üle raudteele, autoveo täismassi on suurendatud, loodud on metsasaaduste transpordi ühisplatvorm.</p> <p>Riik toetab ja motiveerib metsakasvatustööde läbiviimist.</p>	
6.5	Metsasektori tööjõud	<p>Metsandussektor pakub maapiirkondades töökohti ka väljaspool tõmbekeskusi.</p>	<p>Metsandussektor pakub maapiirkondades töökohti ka väljaspool tõmbekeskusi.</p> <p>Juurde on tulnud uudsema ja keerulisema kompetentsiga kõrgepalgalisi töökohti.</p> <p>Toimunud on metsasektori piirkondliku tulubaasi ja tööhõive mitmekesistumine ja suurenemine.</p>	
6.6	Töötervishoid ja tööohutus			
6.7	Puidu tarbimine	<p>Puidu tarbimisel arvestatakse on kasvanud vajadusega suurendada süsiniku pikaajalist talletamist või asendada taastumatuid ja keskkonnakahjulikke materjale.</p> <p>Puidu kasutust on soodustatud nii arhitektuuris kui ka mujal, samuti taaskasutust või ahelkasutamist.</p> <p>Metsatööstus on hakanud tõhusamalt kasutama nõ raskesti töödeldavat (standardpuidust keerulisemat) puitmaterjali.</p>	<p>Puidu tarbimisel arvestatakse on kasvanud vajadusega suurendada süsiniku pikaajalist talletamist või asendada taastumatuid ja keskkonnakahjulikke materjale.</p> <p>Puidu kasutust on soodustatud nii arhitektuuris kui ka mujal, samuti taaskasutust või ahelkasutamist.</p> <p>Metsatööstus on hakanud tõhusamalt kasutama nõ raskesti töödeldavat (standardpuidust keerulisemat) puitmaterjali.</p>	

6.8	Puidukaubandus	Vajadusel on suurendatud importpuidu kasutamist.	Ekspordile orienteeritud ärimudelite kõrval tagab metsatööstus ka piisava sisendi kohalikele metsaga seotud väärtusahelatele ja ettevõtetele, kes on oma niššides nii kodumaiselt juhtivad tarnijad kui ka globaalselt juhtivad eksportijad. Propageeritakse puidu kohapealset kasutamist, eriti ehitustegevuses.	
6.9	Puiduenergia	Energeetikas kasutatakse puitu vastavalt väärimispotentsiaalile	Energeetikas kasutatakse puitu vastavalt väärimispotentsiaalile	
6.10	Vabaajategevus metsades	<p>Tänu sihitud turundustegevustele on rohkem inimesi leidnud tee matkaradadele ning tajuvad metsa kui suurepärase vabaaja veetmise kohta, mida saab aastaringselt erinevatel viisidel nautida.</p> <p>Metsal on kasvav tähtsus pakkuda võimalusi taastada vaimset ja füüsilist heaolu ja tervist.</p> <p>Parandatud on metsade ligipääsetavust erinevate valdkondade üleselt koostööd tehes ning erinevaid digitaalseid lahendusi kasutusele võttes.</p> <p>Mets puhkekeskkonnana panustab rahvastiku tervisenäitaja paranemisse.</p>	Vabaajategevuse korraldamine erametsas toimub metsaomaniku teadmisel ja nõusolekul.	